

# **O AECT Río Miño presenta as súas prioridades á Comisión de Desenvolvemento Rexional do Norte de Portugal**

O AECT Río Miño reuniuse esta semana co presidente e vicepresidente da Comisión de Coordinación e Desenvolvemento Rexional do Norte de Portugal (CCDRN), Antonio Cunha e Beraldino Pinto. Na reunión trataron a Estratexia do Río Minho Transfronteirizo 2030 e a necesidade da creación dunha Intervención Territorial Integrada (ITI), un mecanismo da Unión Europea para a xestión dos fondos transfronteirizos. No encontro, no que se presentaron as prioridades do AECT Río Miño, participou o director da entidade, Fernando Nogueira, e a alcaldesa de Tomiño, Sandra González.

Durante a reunión, Nogueira salientou o activo e fundamental papel do AECT na xestión dos fondos europeos. Tamén presentou a dinámica de traballo desenvolto pola entidade transfronteiriza dende a súa constitución en 2018, a nivel de accións, actividades e proxectos, así como o forte impacto que estas tiveron entre a poboación dos concellos do Miño e o recoñecemento que as mesmas están a ter por parte dos membros do Goberno de ambos países.

**Entre as prioridades do AECT Río Miño está a aposta pola creación dunha ITI**

# **(Intervención Territorial Integrada) para a xestión dos fondos europeos do período 2021-2027**

Na xuntanza abordouse a Estratexia do Río Miño transfronteirizo 2030. Subliñouse a súa importancia para a planificación da futura cooperación transfronteiriza entre o sur da provincia de Pontevedra e o Norte de Portugal. Un documento que se presenta como un verdadeiro estudo do territorio, no que se recoñecen as debilidades e potencialidade do mesmo, permitindo deseñar conxuntamente un plan de acción cara o futuro.

A posibilidade de que os territorios tranfronteirizos apliquen a figura da ITI (Intervención Territorial Integrada) para o período 2021-2027 foi outro dos asuntos abordados, co obxectivo de aprobar un programa de accións de cara o próximo período de fondos comunitarios en colaboración coas Eurociudades do Río Miño- Eurocidade Cerveira-Tomiño, Valença-Tui e Monção- Salvaterra-. Como exemplo presentouse o proxecto do Parque da Amizade Cerveira – Tomiño, inserido na Rede de Recursos Verdes Transfronteirizos do Río Minho. O AECT Río Miño foi creada en 2018, comprende un total de 26 municipios portugueses e galegos –xunto coa Deputación de Pontevedra– e ten, entre os seus obxectivos primordiais, a defensa e resolución de problemas relacionados coa mobilidade transfronteiriza para o desenvolvemento conxunto do territorio

---

# **O AECT Río Miño priorizará as actuacións canceladas pola COVID-19 no seu plan de actividades para 2021**

**A assemblea xeral aprobou un investimento de 377.700 euros. Destacou o programa de bicicletas transfronteirizas e o segundo foro cultural Culturminho como as iniciativas máis próximas.**

A asemblea xeral da Agrupación Europea de Cooperación Territorial do Río Miño, AECT Río Miño, celebrou este martes a súa asemblea xeral na que aprobou o plano de actividades e orzamento para 2021, cun investimento global de 377.700 euros cofinanciado en parte polo Programa Interreg V A.

No 2021, o AECT Río Miño priorizará a execución de actividades non realizadas no pasado exercicio pola crise da Covid-19 que obrigou ao cancelamento ou adiamento de diversas accións relacionadas coa execución dos proxectos Smart Minho e Visit Río Minho cofinanciados polo programa Interreg V A.

Destacan, como actividades máis relevantes a realizar nos vindeiros meses, avanzar na implantación do proxecto piloto de mobilizade Bike Sharing Río Minho, xa en marcha, que ten como obxectivo aplicar un sistema de xestión compartido de bicicletas eléctricas entre seis núcleos urbanos de elevada mobilidade e ligados á rede transfronteiriza de sendeiros verdes do Río Miño.

Tamén no ámbito do Smart Minho, a realización de accións de

promoción do patrimonio cultural como o II Foro Cultural Culturminho, que contempla a organización de sesións de capacitación, formación e animación de asociacións transfronteirizas co obxectivo de mobilizar os axentes culturais do territorio para a xeración de proxectos transfronteirizos.

### **Accións de desenvolvemento sustentable**

Valorarase ademais a posta en marcha de diferentes accións que promovan o desenvolvemento sustentable e a cohesión do territorio a través de diversas actividades de valorización do patrimonio cultural inmaterial, promovido e recoñecido pola UNESCO, neste caso enmarcadas dentro do programa Interreg SUDOE da candidatura Livhes, da cal forma parte o AECT Río Minho.

## **Outros dos proxectos a valorar será o acompañamento no proceso da candidatura 'A pesca nas pesqueiras do Río Miño'.**

Unha iniciativa que pretende reforzar a conciencia de que o patrimonio asociado a esta tradición é un dos máis ricos representantes da herdanza patrimonial que relaciona a cultural material á cultura inmaterial e natural do Río Miño.

Na assemblea xeral celebrada hoxe –que finalmente desenvolveuse en formato telemático- estiveron presentes o deputado de Cooperación Transfronteiriza e vicedirector da entidade Uxío Benítez, o director Fernando Nogueira, así como o alcalde do Concello Tui, Enrique Cabaleiro González; o do Concello da Garda, Antonio Lomba Baz; de As Neves, Xosé Manuel Rodríguez Méndez; de A Cañiza, Luis Gómez Piña; así como as alcaldesas Porriño, O Rosal, Salceda de Caselas, Salvaterra e Tomiño: Eva García de la Torre, Ánxela Fernández Callís, María Dolores

Castiñeira Alén, Marta Valcárcel Gómez, e Sandra González Álvarez, respectivamente.

O AECT Río Miño é un instrumento de cooperación con personalidade xurídica propia constituído en febreiro de 2018 pola Comunidade Intermunicipal do Alto Minho e pola Deputación Provincial de Pontevedra, con vistas a promover a cooperación territorial transfronteiriza.

---

## **O AECT Río Minho busca unificar os criterios da Xunta e o goberno portugués para actuar no espazo ‘Rede Natura 2000’ do río Miño**

Por que na beira portuguesa do río Miño as ecopistas están feitas de formigón e no lado galego só poden ser de xabre? Por que nunha beira hai control de aves protexidas ou de especies invasoras e na outra non? Por que un lado pode tomar auga do río para as explotacións agrícolas e o outro non? Por que nun lado se permiten recheos e no outro non? Por que dun lado se permiten actividades culturais e no outro non?

Todas estas cuestións son as que o AECT Río Minho quere abordar coa Xunta de Galicia e os gobernos español e portugués co fin de unificar os criterios de actuación e protección do río Miño nun Plan de Xestión Transfronteirizo (PXT) común e coordinado. Para acadar este obxectivo, o AECT acaba de ver

aprobada unha nova candidatura ao programa B-Solutions da Comisión Europea que permitirá que expertos asesores e consultores da UE *poñan a falar* ás administracións e resolvan os problemas xurídicos que na práctica fan que o río Miño sexa tratado de dous xeitos diferentes no lado galego e no portugués.

## **Uxío Benítez urxe implantar un Plan de Xestión Transfronteirizo para a Rede Natura 2000 do río Miño que remate coas diferentes interpretacións da normativa europea**

Segundo explica o deputado de Cooperación Transfronteiriza e vicedirector do AECT, Uxío Benítez, o río Miño é un espazo de protección ecolóxica de ámbito europeo grazas á Rede Natura 2000 do río Miño que se rexe por unha normativa europea única para todos os países membros. Sen embargo, no caso do Miño son varias as administracións (galega, española e portuguesa) que deben interpretar esa lexislación europea de protección o que, na práctica, deriva en criterios diferentes que xeran disfuncións por autorizacións máis ou menos permisivas segundo o caso.

*“Non se entende a diferenza de criterios de protección entre una e outra beira do río para a Rede Natura 2000 do río Miño, pero isto si ocorre. Desde o AECT queremos unha xestión xusta e coordinada do espazo fluvial natural transfronterizo, onde as barreiras políticas e administrativas nunca estean por riba do sentido común”, subliña Benítez.*

O deputado lembra que calquera actuación dunhamarxe repercute na outra e que a disparidade actual de criterios está a crear problemas ambientais e socioeconómicos co río de fondo. “Temos un espazo de grande valor identitario, cunha protección máxima polas súas singularidades en canto á paisaxe, á flora e á fauna, que podemos desenvolver co ecoturismo. O río é estratéxico para o desenvolvemento de toda a área transfronteiriza e hai que coidalo con criterios coordinados”, insiste o nacionalista.

## **Axentes políticos, económicos e sociais**

Con ese obxectivo, o AECT acaba de ver aprobado o proxecto ‘Minho River Nature 2000– Boosting Cross–Border Multi-level Governance- Natureza do río Minho 2000– Impulso da gobernanza multinivel transfronteiriza’, que se presentou hai meses como candidatura do AECT Río Miño ao programa B-Solutions da Comisión Europea.

Coa aprobación deste proxecto a Comisión Europea (DG Regio) porá a disposición do AECT do Río Miño unha persoa experta para asesorar na formulación de propostas ás administracións galegas, españolas e portuguesas competentes e concorrentes no territorio do val transfronteirizo do río Miño co fin de superar os obstáculos que actualmente impiden a planificación conxunta.

O Plan de Xestión Transfronteiriza do Río Miño-Rede Natura deberá acadar obxectivos a curto, medio e longo prazo, contando coa participación de entidades portuguesas e galegas, desde a administración e o mundo académico ata particulares e organizacións de toma de decisións, en forma de proxectos conxuntos que fomenten a conservación dos valores á vez que catalizan a súa valorización social e económica.

## **A Comisión Europea vén de aprobar un proxecto para que expertos da UE realicen funcións de asesoramento e mediación**

Destexeiato, márcase como tarefas a curto prazo a constitución dun grupo de traballo responsable da preparación do PXT e a coordinación xeral de accións e proxectos específicos; o desenvolvemento e implementación de plans de acción transfronteirizos para hábitats e especies máis vulnerables ás presións ambientais actuais, emerxentes ou futuras; o desenvolvemento de cartografía detallada e harmonizada de valores e unidades de xestión en toda a área Natura 2000; e a adopción de obxectivos comúns de xestión, a identificación de conflitos e harmonización da normativa, principalmente.

Neste contexto, o marco institucional para apoiar a implementación do plan de xestión transfronteirizo da Rede Natura 2000 poderá implicar non só a entidades asociadas á administración pública central, nacional e local de Portugal e España (Instituto Conservação da Natureza e Florestas – ICNF -; Agência Portuguesa do Meio Ambiente – APA; Confederación Hidrográfica do Miño-Sil – CHMS-; Xunta Galicia), senón tamén ao ámbito académico, organizacións non gobernamentais para o medio ambiente (ONG), o tecido empresarial local, asociacións e cooperativas de desenvolvemento local e todas as persoas cuxo interese e habilidades poden contribuír activamente á sustentabilidade do sistema.

Tamén será importante asociar esta iniciativa coa estratexia rexional da paisaxe de Galicia e a súa relación coa estratexia da paisaxe de Portugal, cuxo alcance e visión de mellora da paisaxe son moi diferentes, dando lugar a oportunidades de replicar a estratexia galega no lado do val do Miño portugués.

---

# O AECT Río Minho fai fronte conxunto contra unha posible mina de litio na Serra d'Arga en Portugal

O AECT Río Minho vén de posicionarse claramente en contra do aproveitamento por parte do goberno portugués dunha posible mina de litio na Serra da Arga, no territorio do Alto Miño luso. Así o manifestou o deputado e vicedirector do agrupamento, Uxío Benítez, logo de manter un encontro co Movemento SOS Serra d'Arga.

Benítez destacou que o AECT vai artellar un posicionamento transfronteirizo conxunto, xa que os recursos da zona, aínda estando en territorio administrativo portugués, son comúns ao Baixo Miño galego. “Estaremos vixiantes ante as posibles afeccións no río, no territorio, nos recursos naturais da zona e na calidade da auga. Antes o Miño era un lugar que parecía que non era de ninguén, nin o defendían dun lado nin doutro, pero agora existe o AECT e imos defendelo conxuntamente os concellos galegos e as cámaras portuguesas”, subliñou.

Facendo súas as palabras do director e presidente da Cámara Municipal de Vila Nova de Cerveira Fernando Nogueira, Benítez subliñou que “non hai fronteiras na protección do medio ambiente na defensa dun patrimonio común que é o río Miño”. Afirmou que os problemas ambientais que afectan ao río son

comúns no Alto Minho portugués e no Baixo Miño galego e que “sobre a mesa hai unha causa xusta, porque a defensa da Serra d’Arga xunto coa veciñanza portuguesa é a defensa do patrimonio común do Val do Miño ”.

## **A directiva reuniuse co movemento SOS Serra d’Arga e subliñou que estará vixiante ante as posibles afeccións ao río e ao territorio**

Estas declaracións foron realizadas logo de manter un encontro co Movemento SOS Serra d’Arga en Vila Nova de Cerveira, no que o colectivo ambientalista solicitou a intervención do AECT na sensibilización de alcaldes e movementos asociativos a favor dunha defensa consensuada do territorio común da Serra d’Arga, no ámbito do proceso de minería de litio.

Enmarcado no conxunto de reunións mantidas cos concellos do Alto Minho que integran o perímetro da Serra d’Arga, este encontro transfronteirizo buscou potenciar a importancia da conca do río Minho. Non obstante, desde agosto, o Movemento SOS Serra d’Arga promove tamén contactos directos con diversas asociacións galegas, co fin de esbozar accións de sensibilización e chamamento popular á implicación nunha causa común.

A representante do Movemento SOS Serra d’Arga, Ludovina Sousa, reafirmou que “co río Minho como enlace, este encontro tiña como obxectivo sensibilizar á entidade transfronteiriza sobre os posibles e prexudiciais impactos nas augas internacionais do río Miño, se o proxecto mineiro do goberno portugués ten lugar nesta rexión do Alto Miño ”.

**O deputado Uxío Benítez destaca que o AECT defenderá un posicionamento transfronteirizo xa que os recursos da zona son conxuntos ao Baixo Miño galego e o Alto Miño portugués**

Ao remate da reunión, a AECT Río Minho comprometeuse a tomar unha posición de consenso coas xa coñecidas por todos os alcaldes de ambas as beiras do río e das asociacións para a defensa do medio ambiente respecto á mina de litio, plasmado en iniciativas conxuntas coa participación da cidadanía.

É preciso lembrar que nestes momentos está en marcha a creación da Área de Paisaxe Rexional Protexida Serra d'Arga, aprobada polos catro concellos portugueses (Vila Nova de Cerveira, Caminha, Viana do Castelo e Ponte de Lima), sendo o seguinte paso a constitución dunha asociación de municipios con fins específicos para garantir a súa xestión. Este proxecto contribuirá á conservación da natureza e da biodiversidade presente nos montes e, polo tanto, no noroeste peninsular, coa perspectiva de promover condicións que permitan o desenvolvemento socioeconómico sostible da zona, con beneficios para as comunidades locais e a exploración. dende o punto de vista do turismo, a educación e a sensibilización ambiental.

---

**O AECT Río Minho pon en marcha un proxecto piloto de**

# **bicis transfronteirizas nas eurociudades do Miño**

O AECT Rio Minho presentou hoxe o proxecto piloto de **bicis transfronteirizas** para que as Eurociudades do Miño dispoñan dun servizo de préstamo de bicicletas eléctricas que permita á cidadanía cruzar libremente a un lado e outro da fronteira. Segundo explicou o deputado de Cooperación Transfronteiriza Uxío Benítez, trátase dunha iniciativa de 'bikesharing' pioneira na fronteira ibérica para potenciar a mobilidade suave, ou o que é o mesmo, o uso alternativo aos vehículos a motor.

Segundo explicou Benítez, este sistema de xestión compartida para bicicletas eléctricas centrarase nos seis núcleos urbanos de elevada mobilidade que son as tres eurociudades do Miño, e estará ligado á rede transfronteiriza de rutas, sendas e ecopistas do río Miño transfronteirizo. Apuntou que a iniciativa enmárcase dentro do Plan de Mobilidade Sustentable Transfronteiriza (PMST), promovido pola Deputación de Pontevedra no ámbito do proxecto 'Estratexia de cooperación intelixente do río transfronteirizo do Miño' Smart\_Miño\_cofinanciado polo Programa Interreg VA.

**Trátase dunha iniciativa pioneira na fronteira ibérica para fomentar a mobilidade e sustentable que comezará a funcionar na primavera coa intención de extendela a outros concellos**

O deputado subliñou que o servizo de bicis transfronteirizas ten un atractivo non soamente para a veciñanza galega e portuguesa, se non para as miles de persoas visitantes que percorren as vilas transfronteirizas e as sendas fluviais do

Miño, moi transitadas xa a día de hoxe por bicicletas, tal e como se comprobou na propia presentación. Lembrou que, de feito, ademais da mobilidade sustentable outro dos obxectivos estratéxicos do AECT é a promoción do territorio do río Minho transfronteirizo e a súa marca Rio Minho para atraer máis turismo.

Benítez aproveitou para facer unha reflexión sobre os Fondos de Recuperación Económica da UE e destacou que o servizo que hoxe presentou o AECT encaixa na Estratexia 2030. “Estamos a facer as cousas cun horizonte e un obxectivo claro para desenvolver este territorio. Somos maduros para acceder aos fondos dos que se está a debater. Sabemos onde queremos ir e somos maiores de idade para desenvolver un Investimento Territorial Integrado no río Miño”, reivindicou.



*No acto de presentación do piloto das bicis transfronteirizas*

A presidenta da Deputación de Pontevedra, pola súa parte, agradeceu ao AECT Río Miño e ao mundo local, ás alcaldesas,

alcaldes e presidentes das cámaras das vilas portuguesas que participan na iniciativa, pola súa “creatividade” e por ser capaces “de poñer en marcha proxectos moi novidosos que responden ás demandas da Axenda 2030 e do novo mundo que temos que construír”. Así, Carmela Silva subliñou que se trata dunha iniciativa “que nos sitúa como referencia das economías máis avanzadas e como modelo innovador ligado á sustentabilidade”. Tamén destacou a presidenta a importancia deste programa piloto de bicis transfronteirizas ligado á mobilidade sostible “que sitúa a este territorio único, especial, con grandes valores culturais, históricos e medio ambientais, no centro dun grande proxecto que está a impulsar como se merece a esta zona”.

## **A presidenta Carmela Silva e o deputado Uxío Benítez aproveitaron a presentación para reclamar Fondos Europeos de Recuperación Económica para o territorio do Miño**

Amais a presidenta provincial aproveitou a ocasión para esixir “fondos europeos para o mundo local. Temos que ter a capacidade de xestionar recursos para proxectos coma este que se quedan no territorio e fan posible xerar economía”. Neste eido, Carmela Silva reivindicou tamén que “os fondos europeos non estarán en mellores mans que no mundo local, onde cada proxecto xestionando é un éxito”.

No acto de presentación, ademais dos representantes da Deputación estivo tamén o director do AECT Rio Minho e presidente da Cámara de Cerveira Fernando Nogueira, as alcaidesas de Tomiño e Salvaterra Sandra González e Marta Valcárcel, o alcalde de Tui Enrique Cabaleiro, así como os presidentes das cámaras de Valença e Monçao, xunto ao representante da empresa concesionaria Nuno Oliveira.

## Uso a través dunha APP

O deputado Uxío Benítez explicou que nun primeiro momento haberá 42 bicis transfronteirizas repartidas en grupos de sete para cada concello das Eurociudades. Poderanse utilizar a través dunha APP virtual que permitirá o desbloqueo da bicicleta previo rexistro e utilizar esta tanto para recados da veciñanza como para circuítos de lecer. A vontade, indicou o nacionalista, é que despois do proxecto piloto, que comezará na primavera, se amplíe a iniciativa tanto en número de vehículos como en concellos implicados. Tamén anunciou que se solicitarán máis fondos europeos para vindeiras convocatorias do Interreg.

Cada bicicleta terá un sistema de localización GPS, polo que estará permanentemente localizada. As bases de recollida non disporán de ancoraxes físicas físicas, senón que haberá espazos (a decidir polos concellos) nos que estarán situadas para a súa utilización, podendo despois deixalas noutros espazos simplemente cancelando a sesión de uso na APP, co que as bicicletas quedarían bloqueadas.

A empresa encargada do subministro e mantemento inicial é Soltráfego, responsable do 'bikesharing' en Lisboa ou Porto.

---

# **O AECT Rio Minho bríndase para executar no Miño a estratexia común de desenvolvemento transfronteirizo aprobada no XXXI cumio ibérico España-Portugal**

O Agrupamento Europeo de Cooperación Territorial (AECT) Rio Minho vén de brindarse oficialmente para executar no territorio do Miño a Estratexia Común de Desenvolvemento Transfronteirizo España-Portugal que se aprobou o pasado sábado 10 de outubro no XXXI Cumio Ibérico bilateral entre os gobernos español e portugués. O deputado Uxío Benítez destacou as expectativas xeradas e indicou que é preciso “concretar os acordos e poñer en marcha un Plan de Acción que leve á práctica as iniciativas”.

Para Benítez é fundamental que o AECT Rio Minho estea no debate sobre a concreción da Estratexia Común de Desenvolvemento Transfronteirizo, sendo considerada como unha axencia de desenvolvemento transfronteiriza, xa que no seu momento tamén presentou as súas achegas e contribucións. O deputado reivindicou o papel do AECT como protagonista e como unha institución fundamental para a eliminación dos chamados “custos de contexto” e da promoción da actuación conxunta entre un e outro lado da fronteira: “Isto aseguraría un diagnóstico máis certo ao mesmo tempo unha mellor formulación e xestión máis eficaz das estratexias territoriais de recuperación pos COVID-19”, dixo.

## **O deputado Uxío Benítez agarda a concreción dos acordos e a posta en marcha do Plan de Acción**

O nacionalista reclamou un Plan de Acción (non presentado aínda) que se debe elaborar a partir do cumio, e que “debe contar coa nosa voz e participación e ademais ter unha liña específica de apoio aos concellos de contacto entre países, xa que é neles onde se poden realizar as políticas de cooperación mais eficaces”. Destacou que “é preciso ver como integrar as ideas, metas e obxectivos na Estratexia para poder optar aos fondos do Plan de Recuperación Económica e tamén aos Fondos do POCTEP”.

Segundo lembrou o vicerresponsable do AECT, ademais, é preciso que se considere a especificidade do territorio fronteirizo de Galiza-Norte de Portugal (xa que a fronteira ibérica non é uniforme) e dentro desta, o territorio do tramo internacional do río Miño ten particularidades senlleiras.

En canto á recuperación socioeconómica da zona, subliñou que ten que xirar sobre varios eixos, como son a recuperación do impacto propio e específico da pandemia no ámbito da saúde e da prevención de casos de contaxios futuros; a recuperación no ámbito económico e social motivado pola paralización da actividade interna e dos fluxos transfronteirizos; e a recuperación da cooperación transfronteiriza en senso estrito, dado que a reaparición de novo das barreiras fronteirizas fixo retroceder o traballo práctico de cooperación e creación de cidadanía e identidade europea dos últimos 25 anos.

**O AECT presentou contribucións centradas no territorio miñoto, entre elas a creación da tarxeta cidadá transfronteiriza**

Así mesmo, fixo fincapé na necesidade dun Investimento Territorial Integrado (ITI) como un bon instrumento para utilizar nun horizonte pos pandemia no territorio do río Miño transfronteirizo. Explicou que o ITI é unha ferramenta contemplada na normativa comunitaria, mediante a cal se lles ofrece a posibilidade de reunir fondos europeos de xeito integrado e de xeito transversal, recorrendo ao financiamento de varios eixes prioritarios, xunto con fondos locais, rexionais ou estatais, provocando un mellor resultado coa mesma cantidade de investimento público.

Benítez lembrou que o AECT Rio Minho lanzou a idea de poñer en funcionamento unha ‘Tarxeta Cidadá Transfronteiriza’ que serviría de base para o desenvolvemento dun programa piloto para simplificar a vida das persoas na fronteira, en particular para as persoas traballadoras transfronteirizas. Na estratexia, entre outras cuestións, recóllese a necesidade de reforzar e fomentar a figura do traballador transfronteirizo a través da creación dun documento específico, así como de identificar as “discriminacións indirectas sentidas (...) garantindo os dereitos derivados da libre circulación de traballadores”, cuestión que se puxo de manifesta durante o peche de fronteiras pola COVID-19.

---

## **O AECT Rio Minho participa este sábado na presentación**

# **da Estratexia de Desenvolvemento Transfronteirizo España - Portugal**

O Agrupamento Europeo de Cooperación Territorial (AECT) Rio Minho estará hoxe sábado presente na presentación da Estratexia de Desenvolvemento Transfronteirizo España-Portugal que se realizará en Guarda (Portugal). O documento, que será aprobado no XXXI Cumio Ibérico bilateral entre os gobernos español e portugués e servirá de orientación para os novos fondos de Cooperación Transfronteiriza, será fundamental para a concreción de medidas de desenvolvemento do territorio do Miño, polo que as expectativas, en palabras do responsable do AECT e deputado Uxío Benítez, é que sexa “un verdadeiro punto de inflexión” para mellorar a fronteira.

Benítez amosou a súa confianza en que “haxa un plan real e efectivo para territorios transfronteirizos” e que, ao remate do Cumio Ibérico, “comecen a crearse os mecanismos legais e técnicos para a súa implementación”. Subliñou, de feito, que os cumios non deben ser simples etapas expositivas de problemas xerais en Portugal e España, senón puntos de encontro para “a toma de decisións cunha intervención perspicaz na realidade dos territorios, en particular os da fronteira”.

**O documento, que servirá de orientación para os novos fondos europeos aos que optará o territorio do Miño, aprobarase hoxe no XXXI Cumio Ibérico**

Segundo destacou o deputado nacionalista na presentación da Estratexia de Desenvolvemento Transfronteirizo, os gobernos de Portugal e España teñen que mirar a realidade transfronteiriza dun xeito integrado, próximo e verdadeiro, xa que a auténtica dinámica entre os pobos veciños de Portugal e España “síntese e vívese todos os días nos territorios fronteirizos, e non é en Lisboa nin en Madrid”.

A AECT Rio Minho, lembrou o deputado, realizou a súa parte de traballo que pasou pola identificación de bloqueos burocráticos e necesidades diarias, procedendo á súa recompilación nun Plan Estratéxico ben estruturado. “Agora necesitamos decisións”, subliñou.

Neste sentido, Benítez lembrou que o AECT Rio Minho lanzou a idea de poñer en funcionamento unha ‘Tarxeta Cidadá Transfronteiriza’ que serviría de base para o desenvolvemento dun programa piloto para simplificar a vida das persoas na fronteira, en particular para as persoas traballadoras transfronteirizas. Hai que lembrar que durante o estado de alarma, dende o 17 de marzo, estas viron como se pechaban as fronteiras e se dificultaba o paso dun a outro lado da ‘raia’ por un único paso, o de Tui, obrigando a dar rodeos de centos de quilómetros.

## **Entre as reclamacións miñotas: o reforzo do financiamento, a creación da tarxeta cidadá transfronteiriza, unha ITI para xestionar fondos e o Plan de Mobilidade Sustentable**

Outro dos fitos do AECT é a aprobación dunha ITI (Intervención Territorial Integrada) cunha dimensión transfronteiriza, que permita coordinar os fondos de diferentes administracións no territorio do Miño para desenvolver de maneira máis efectiva a o Plan Estratéxico para a zona. Tamén lembrou o Plan de

Mobilidade Sustentable da fronteira do Río Miño, enfocado a flexibilizar as viaxes entre as eurociudades deste territorio, unha acción piloto que posteriormente podería replicarse noutros lugares.

“Estas son algunhas das accións que se poden e deben levar a cabo, xa que teñen un impacto directo e positivo na vida diaria das poboacións da raia. E logo, por suposto, non debemos esquecer a necesidade de reforzar o financiamento destas fronteiras onde, desde hai máis dunha década, os gobernos de Portugal e España non realizan investimentos estruturais”, destacou o deputado.

Lembrou que hai fondos europeos dedicados á cooperación transfronteiriza que a miúdo non chegan aos beneficiarios reais. “Estes concellos transfronteirizos que traballan xuntos a diario deben ser tidos en conta e ser un exemplo a seguir polos dous gobernos”, finalizou.

---

**A oficina Europa Creativa-Cultura insta ás entidades do territorio do Miño a madurar proxectos culturais para acadar fondos europeos para**

# **iniciativas culturais no 2021**

O territorio do Miño ten posibilidades de conseguir fondos europeos para iniciativas culturais ademais dos que poderán chegar polos programas de cooperación do Interreg ou do Plan de Recuperación Económica pos COVID-19. Así o indicou hoxe o asesor técnico e coordinador da oficina Europa Creativa-Cultura e Punto de Cidadanía Europea dependente do Ministerio de Cultura e Deportes, Augusto Paramio, quen instou ás entidades do Miño, xa ben sexan organizacións públicas, privadas, con ou sen ánimo de lucro, a que desenvolvan de maneira inmediata proxectos culturais para captar fondos das convocatorias europeas que se abrirán na primavera de 2021.

Paramio realizou estas declaracións no marco da súa participación no 'I Foro de Cultura Transfronteiriza. Culturminho' impulsado pola Deputación de Pontevedra e o AECT Rio Minho baixo a tutela do deputado Uxío Benítez. Este foro foi escenario de debate dende o pasado martes sobre a necesidade de crear unha axenda cultural tranfronteiriza conxunta no territorio do Miño entre os concellos galegos e as cámaras portuguesas.

**O coordinador Augusto Paramio participou na sesión de peche do Culturminho explicando as axudas que se abrirán na primavera.**

Segundo explicou o asesor europeo, *“as entidades teñen que xerar proxectos, perder o medo aos papeis e á burocracia europea e presentar proxectos que saian do ámbito rexional ou estatal. Hai que quentar motores para o novo período 21-27 , para que no momento que se dea luz verde ao novo marco financeiro -posiblemente a finais deste ano-, cando as primeiras convocatorias empecen a publicarse na primavera do 2021, xa teñan o traballo avanzado”*.

Indicou, así mesmo, que os próximos programas tanto de 'Europa Creativa-Cultura' como 'Europa cos cidadáns' serán moi continuístas con respecto aos anteriores á hora de establecer as súas prioridades de selección, tendo como fitos a mobilidade transnacional, o desenvolvemento de audiencias, ou a capacitación (nos ámbitos da dixitalización, formación ou os novos modelos de negocio), ademais puntuar especificamente as iniciativas de integración social de migrantes e refuxiados ou o patrimonio cultural. Subliñou que as axudas aos proxectos poderán ir dos 10.000 aos dous millóns de euros.

*A oficina Europa Creativa-Cultura, engadiu o técnico, poderá asesorar, informar e dar asistencia técnica gratuíta a todos os socios que teñan interese.*

## **Balance positivo**

Pola súa parte, o deputado de Cooperación Transfronteiriza Uxío Benítez manifestou a súa satisfacción polo éxito do Culturminho e instou ás persoas participantes (máis dun cento de axentes e entidades culturais) a asistir ao próximo encontro que se celebrará a primeiros de ano. Nel, despois de analizar a situación actual da cultura no territorio do Miño, o obxectivo será concretar iniciativas e eventos transfronteirizos con Portugal co que mobilizar un público conxunto.

Benítez salientou a importancia de optar a todos os fondos europeos para iniciativas culturais posibles, e subliñou que dende o AECT Rio Minho se traballará por acadar cartos da UE dos programas 'Europa Creativa-Cultura' e 'Europa dos cidadáns', ademais dos que xa se están xestionando do Interreg cos proxectos Visit Rio Minho ou Smart Minho, así como os que poidan chegar do Plan de Recuperación Económica pos COVID-19.

*"É preciso traballar en todos os frentes para conseguir que o*

*territorio do Miño desenvolva todas as súas capacidades e permitir mellorar a calidade de vida das e dos seus cidadáns. Ese debe ser o obxectivo de todos nós nas administracións", destacou.*

---

## **Obxectivo ‘Culturminho’: crear unha programación cultural transfronteiriza**

A Deputación de Pontevedra presentou hoxe en Tui o 1º Foro da Cultura do Rio Miño Transfronteirizo, ‘Culturminho’, que terá lugar en formato dixital os vindeiros 6, 7, 8 e 9 de outubro. Trátase dun evento que, segundo dixo o deputado de Cooperación Transfronteiriza, Uxío Benítez, servirá de lugar de encontro de todos os axentes culturais, asociacións, colectivos, concellos e outras entidades institucionais do territorio do Miño para fomentar a creación dunha programación cultural realmente transfronteiriza e conxunta para ambas marxes do río.

Ante as alcaldesas, alcaldes, concelleiros e concelleiras de cultura de Tomiño, O Rosal, Tui, As Neves, Arbo, A Guarda, Salvaterra de Miño, Salceda de Caselas, e outros da parte portuguesa do AECT Rio Minho, Benítez lembrou que no territorio do Miño existen xa numerosas experiencias como o Festival de Cans, o Play-Doc, o festival de poesía do Condado, ou o simposio de escultura Tomiño-Cerveira, polo que destacou

que o obxectivo do foro será visibilizar e valorar esas experiencias, extraer conclusións e crear unha rede de axentes culturais que fortalezan os eventos xa consolidados e se programen outros novos, sobre todo coa idea de mellorar a promoción tanto na parte galega como portuguesa.

*“Queremos que os eventos que se fagan teñan repercusión no outro lado (da fronteira) e poida haber axendas e programacións culturais conxuntas seguindo unha liña conxunta que é consolidar un territorio transfronteirizo como é o do Rio Minho”,* dixo, destacando a importancia de atraer público moi diverso.

*O deputado Uxío Benítez presentou aos concellos do Miño o foro Culturminho, que estudiará como atraer públicos dun e doutro lado da fronteira galego-portuguesa*

## **0 1º Foro da Cultura do Rio Miño Transfronteirizo**

Benítez apuntou que o 1º Foro da Cultura do Rio Miño Transfronteirizo terá dúas fases, esta primeira que terá lugar virtualmente a principios de outubro organizada pola Deputación, e unha segunda que se realizará na primavera de 2021 –agárdase que de maneira presencial– que organizará a parte portuguesa, na que unha vez extraídas as conclusións se traballará na elaboración de novas propostas culturais para implantar no territorio para as que se buscará, ademais, financiamento europeo.

O primeiro evento, encadrado dentro do proxecto europeo Smart Minho financiado con fondos europeos do programa ‘Interreg V-A POCTEP 2014-2020’, terá formato telemático e contará cada día pola tarde con mesas de debate e conferencias na que participarán persoas de colectivos e entidades que están a traballar na cultura e en eventos destacacados.

## Inscripcións

Para participar hai que inscribirse –de forma gratuíta– na páxina [smartminho.eu/inscripcionforocultura/](http://smartminho.eu/inscripcionforocultura/). *“Facemos un chamamento a todas aquelas persoas que viven a cultura e que participan, que sexan axentes, industrias culturais... a que tomen parte porque queremos amosar as experiencias existentes, pero tamén recoller suxestións para entre todos extraer ideas”*, dixo Benítez.

Pola súa parte, o director do AECT, Nogueira destacou que *“é preciso agarrar todas as oportunidades para atraer quer axentes, quer público ao territorio transfronteirizo”*, asegurando que a promoción e a divulgación son claves para o éxito das iniciativas.

## Programa

Xosé Aldea, responsable de ‘Ouvirmos’, a empresa organizadora do encontro resaltou que o programa Smart Minho *“entende a cultura como un valor económico para o territorio”*, polo que indicou a importancia de ver as sinerxías, coñecementos e vías de colaboración entre ambas partes do río para *“atopar un público común e compartido”* ao que lle ofrecer unha programación conxunta.

O xestor cultural tamén destacou a oportunidade que se abre con Culturminho ao apostar polo formato dixital. Asegurou que dado que a pandemia da COVID-19 deu un valor psicoterapéutico á cultura, é obrigado afondar nas posibilidades do *streaming* e na difusión ao vivo, xa que é un modelo *“que chegou para moito tempo”*.

En canto ao programa, Aldea indicou que as xornadas comezarán todos os días ás 17 horas (GL). O martes 6 de outubro será o

acto inaugural, e despois realizárase unha mesa redonda na que participarán representantes da Fundación da Bienal de Arte de Cerveira, do Festival de Cans, do Festival Folk Celta de Ponte da Barca, de Entre Margens ou do Festival de Vilar de Mouros.

Ao día seguinte, o mércores, a charla versará sobre as experiencias de cooperación e cultura no río Miño, con xestores e xestoras de ambas beiras como a Casa das Artes de Valdevez, o Simposio de escultura de Tomiño-Cerveira, o Folk Monção, o IKFEM, ou Ponte nas Ondas.

O xoves tomarase como centro o teatro e baixo o epígrafe 'Palabra e escena no río Miño' expóñanse iniciativas profesionais como as do Museo do Cinema Melgaço, As comedias do Minho, o Play-Doc, ou o Festival de Poesía do Condado.

Finalmente, xa o venres cambiará o formato e en lugar dunha charla realizaranse dous relatorios, un sobre financiamento a cargo do asesor técnico do Ministerio de Cultura e Deportes na oficina Europa Creativa, Augusto Paramio, a quen se lle queren tamén trasladar as potencialidades do territorio do Miño. Por outra banda contarase coa participación de Miguel Ángel Cajigal, divulgador cultural coñecido como @elbarroquista con máis de 78.000 seguidores en Twitter.

---

## **A eurocidade Cerveira-Tomiño e a AECT Río Minho reclaman un plan de recuperación**

# específico para o territorio transfronteirizo

Os plans de recuperación post COVID19 deben ter unha liña de apoio específica para os concellos limítrofes coa fronteira Portugal-España, xa que neles dáse un dobre impacto negativo: ao derivado da COVID19, como no resto do territorio, súmase a penalización provocada pola restauración das fronteiras para o territorio transfronteirizo. Esta é a principal conclusión da xornada de traballo mantida hoxe en Tomiño para analizar medidas de recuperación e impulso á cooperación transfronteiriza tras a crise da COVID 19, coa participación da alcaldesa de Tomiño, Sandra González, o director da AECT Rio Minho, Uxío Benitez, o vicedirector desta entidade, tamén presidente da Cámara de Vila Nova de Cerveira, Fernando Nogueira, xunto con directivos da AECT Galicia-Norte de Portugal e máis o Director Xeral de Relacións Exteriores e coa UE da Xunta de Galicia, Jesus Gamallo.

Os responsables dos concellos de Tomiño e Vila Nova de Cerveira enfatizaron a necesidade de que as autoridades españolas e portuguesas acorden esa liña específica de apoio aos territorios de fronteira na próxima cimeira hispano-lusa.

*Analizan en Tomiño as prioridades e propostas para presentar aos estados, á dirección xeral de relacións exteriores da Xunta de Galicia e á eurorrexión Galicia-Norte de Portugal para o territorio transfronteirizo*

Neste sentido, tanto Sandra González como Fernando Nogueira lembraron a importancia de recoñecer a singularidade da realidade educativa, socioeconómica, cultural e comercial das

Eurociudades, tras *“o esforzo realizado nos últimos anos para non duplicar servizos, atendendo a criterios de eficiencia e aos principios promovidos desde a Unión Europea”*, o que se viu gravemente comprometido por un peche de fronteiras que ignorou estas situacións particulares.

Desde a AECT Río Minho, que engloba os 26 concellos do territorio de fronteira galego portugués do Alto e Baixo Miño, con máis de 370.000 habitantes, propúxose *“considerar os obxectivos e prioridades da Estratexia 2030 do Río Miño Transfronteirizo como base para o impulso dun Investimento Territorial Integrado (ITI)”*, un instrumento de financiación específico para o territorio fronteirizo, financiado con fondos europeos e de ambos estados, para ser xerido polas entidades locais de cooperación territorial e, en particular, pola AECT Río Minho, en colaboración coas Eurociudades e autoridades da Eurorrexión. *“As Eurociudades e a AECT Río Minho amosaron a súa capacidade para detectar os problemas que sofren os veciños e veciñas do territorio fronteirizo e son as mais indicadas para a xestión da pos pandemia”*, subliñouse hoxe.



*Proporase a creación dunha tarxeta cidadá transfronteiriza para simplificar trámites e mobilidade*

Entre as iniciativas dirixidas a evitar no futuro os prexuízos do peche de fronteiras, destacou a proposta da AECT Río Minho da creación dunha tarxeta cidadá transfronteiriza que poida contribuír á simplificación de trámites e facilitar a mobilidade para os habitantes do territorio.

Finalmente, os responsables da Eurocidade Cerveira-Tomiño e os directivos da AECT destacaron a importancia do territorio transfronteirizo do Río Miño como evidencia da vitalidade tanto das relacións entre Galicia e Portugal como da vontade de asentar unha cooperación estratéxica entre os habitantes e institucións eurorrexionais.

---

**Os alcaldes de ambas marxes do Miño propoñen a posta en marcha dunha ‘tarxeta cidadá transfronteiriza’ para evitar que se repitan os problemas**

# do peche da fronteira con Portugal

O AECT Rio Minho propuxo hoxe a posta en marcha dunha 'tarxeta cidadá transfronteiriza'. Esta facilitaría a vida da cidadanía de ambos lados do Miño e evitaría que se repitan, entre outros, os problemas de mobilidade derivados do peche da fronteira con Portugal pola crise da COVID-19 para as persoas traballadoras. O AECT realizou esta proposta nunha comparecencia conxunta das alcaldesas, alcaldes e presidentes de câmara dos concellos do territorio miñoto na que se parabenizaron da vitoria conseguida ao terse autorizado a apertura das pontes de Arbo-Melgaço, Salvaterra-Monçao e Tomiño-Cerveira con fins laborais desde o día de hoxe, tal e como viñan reclamando con protestas durante as últimas semanas.

Segundo destacou o máximo dirixente do AECT é necesario desenvolver cara o futuro, e como iniciativa novidosa, un proxecto piloto para crear unha 'tarxeta cidadá transfronteiriza' que identifique a todas as persoas que viven no territorio *"e que facemos a nosa vida, traballo, o noso lecer indistintamente de que esteamos nun estado ou noutro"*, para que no futuro, se se volven ter que pechar as fronteiras, o peche non sexa efectivo para esa xente e se permita a mobilidade transfronteiriza *"promovendo deste xeito unha cidadanía europea real"*.

***O AECT Rio Minho solicita aos gobernos "medidas económicas compensatorias" para reactivar o territorio miñoto con fondos europeos, estatais e rexionais***

Indicou tamén que a crise do coronavirus vai traer unha crise económica importante que no territorio do Miño vai a ser dobre

pola decisión de pechar as fronteiras o 17 de marzo. Por este motivo, instou ás autoridades rexionais, estatais e europeas a que instrúan os procedementos económicos necesarios para que se compense ao territorio miñoto por ter tido as fronteiras fechadas igual que se tiveran centos de anos atrás. *“As autoridades teñen que compensar a estes territorios porque nos impediron relacionarnos comercial e economicamente cos veciños do lado”*, destacou.

De feito, puxo sobre a mesa a demanda de que no próximo cadro de fondos comunitarios 2021-2027 se faga un Investimento Territorial Integrado (ITI) no río Miño e se dediquen diferentes tipos de fondos –estatais, rexionais e europeos– a facer un investimento enfocado no territorio *“porque entendemos que é un territorio con moitas posibilidades de desenvolvemento socioeconómico e hai que reactivalo”*. Lembrou tamén que a fronteira entre Pontevedra e Portugal *“é a máis dinámica social e economicamente e non se pode permitir que estea afogada durante todos estes meses co muro de Berlín que nos puxeron aquí”* e destacou que esa demanda *“nos vai ocupar o tempo de aquí en diante”*.

***“A fronteira entre Pontevedra e Portugal é a máis dinámica social e economicamente e non se pode permitir que estea afogada durante todos estes meses”.***

O AECT Rio Minho realizou estas propostas hoxe desde o medio da ponte internacional entre Arbo e Melgaço, para facer unha valoración da apertura de pasos tanto en Arbo-Melgaço, como en Salvaterra-Monçao e Cerveira-Tomiño. O director do AECT manifestou que *“para nós, o AECT e os concellos, a apertura dos pasos é unha boa noticia e unha pequena vitoria do territorio do río Miño, porque conseguimos anticipar 15 días e aliviar 15 días a economía de moitas traballadoras e traballadores que poden xa pasar por estas tres pontes e non*

ter que dar rodeos quilométricos”.

Destacou que as protestas das alcaidesas, alcaides e presidentes das câmaras fixeron que se puxeran de acordo dous gobernos de dous estados. *“Facemos unha valoración positiva porque conseguimos poñer no mapa o territorio e na axenda dos dous estados o problema que hai para milleiros de persoas”*, destacou, indicando que a reapertura dos pasos para as persoas traballadoras non soluciona todos os problemas. *“Temos a problemática do comercio transfronteirizo, negocios e comercios que están nun lado do río pero viven, teñen boa parte da súa clientela nos veciños e veciñas do outro lado do río, e non poden recibir ás e aos seus clientes porque non lles está permitido o paso. Iso seguiremos a reivindicalo hoxe e de cara ao futuro, poñendo propostas sobre a mesa”*, resaltou lembrando a ‘tarxeta cidadá transfronteiriza’.

Pola súa banda o alcalde de Arbo, Horacio Gil, salientou tamén a vitoria de que se reabrise ao tránsito unha ponte como a do seu concello *“que tardamos tanto ás autoridades para que se construíse”*. Resaltou que agora volvéronse convencer da necesidade de reabrir entre os dous países con motivos laborais, pero destacou o seu convencemento de que se comprenda tanto en Madrid como en Lisboa *“que o fluxo debe ser o de sempre e non se volva reproducir esta situación”*.

***“Facemos unha valoración positiva porque conseguimos poñer no mapa o territorio e na axenda dos dous estados o problema que hai para milleiros de persoas”.***

O presidente da câmara de Melgaço, Manoel Batista, quixo poñer de relevo a importancia do AECT Rio Minho na consecución da reapertura dos pasos fronteirizos. Indicou que nalgún momento

houbo dúbidas sobre a efectividade da institución, *“pero agora queda xa fóra de toda dúbida a súa importancia”*, pola eficacia do traballo feito na problemática da fronteira, e pola existencia dun plan estratéxico estruturado e accións concretas para o territorio.

No acto de hoxe estiveron presentes as alcaldesas de Tomiño, O Rosal, Salvaterra de Miño, As Neves, A Guarda, e Arbo; os presidentes de câmara de Melgaço, Cerveira, Valença, Monçao, así como o vicepresidente de Caminha.